

3 Ιουλίου 2020

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Η ΕΚΚ ολοκλήρωσε την έρευνα για χειραγώγηση της αγοράς από τη Λαϊκή Τράπεζα Κύπρου και τη Commerzbank AG

Η ΕΚΚ επέβαλε διοικητικό πρόστιμο €650.000 στη Commerzbank AG για χειραγώγηση

Λευκωσία - Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς Κύπρου ('ΕΚΚ') ανακοινώνει σήμερα ότι ολοκλήρωσε την έρευνά της για τη χειραγώγηση της αγοράς από τη Commerzbank AG και τη Λαϊκή Τράπεζα Κύπρου (ΛΤΚ).

Η σχετική διερεύνηση αποτελούσε μέρος της εμπεριστατωμένης έρευνας που διεξήγαγε η ΕΚΚ για τις δραστηριότητες και τον ρόλο της ΛΤΚ πριν από την οικονομική κρίση και του συνακόλουθου τραπεζικού bail-in το 2013. Η υπόθεση περιήλθε σε γνώση της ΕΚΚ μετά από καταγγελίες της Βουλευτού του ΑΚΕΛ, Ειρήνης Χαραλαμπίδου.

Η ΕΚΚ εξέτασε ενδεχόμενη παράβαση του άρθρου 19 του περί των Πράξεων Προσώπων που Κατέχουν Εμπιστευτικές Πληροφορίες και των Πράξεων Χειραγώγησης της Αγοράς (Κατάχρησης της Αγοράς) Νόμου του 2005, ως εκάστοτε ισχύει, σε σχέση με τα δομημένα προϊόντα ISIN XS0345364227 και XS0345364656 από τη ΛΤΚ ή και άλλα πρόσωπα για την περίοδο 1 Ιανουαρίου 2008 – 15 Μαρτίου 2013.

Με βάση την έρευνα που διεξήχθη και λαμβάνοντας υπόψη τις γραπτές παραστάσεις της ΛΤΚ και της Commerzbank AG η ΕΚΚ, εντόπισε τα ακόλουθα:

- η Λαϊκή Τράπεζα επένδυσε σε δύο δομημένα προϊόντα, τα οποία εκδόθηκαν από τη Commerzbank AG στις 5 Φεβρουαρίου του 2008. Η αξία των εν λόγω προϊόντων βασιζόταν στα υποκείμενα χρηματοοικονομικά μέσα, τα οποία επιλέγονταν από το πρόσωπο που είχε οριστεί ως «*index sponsor*». Σύμφωνα με τους όρους και κανονισμούς που διείπαν τα εν λόγω προϊόντα, το χαρτοφυλάκιο των υποκείμενων χρηματοοικονομικών μέσων, ήταν (θεωρητικά) εικονικό και ως εκ τούτου δε θα πραγματοποιείτο καμία πραγματική επένδυση στα υποκείμενα χρηματοοικονομικά μέσα.
- Ως *index sponsor* είχε οριστεί η Marfin Egnatia Bank S.A., ωστόσο από τις 31 Μαρτίου 2011, ήτοι ημερομηνία έναρξης ισχύος των αποτελεσμάτων της διασυννοριακής συγχώνευσης της Marfin Egnatia Bank S.A. με τη Λαϊκή Τράπεζα, ο *index sponsor* έγινε εκ των πραγμάτων πλέον η Λαϊκή Τράπεζα.
- Η αρχική επένδυση στα εν λόγω δομημένα προϊόντα πραγματοποιήθηκε στις 5 Φεβρουαρίου 2008, υπήρχε ωστόσο η δυνατότητα μεταβολής του χαρτοφυλακίου των υποκείμενων χρηματοοικονομικών μέσων, καθότι τύγγχανε ενεργούς διαχείρισης. Το χαρτοφυλάκιο των υποκείμενων

χρηματοοικονομικών μέσων περιλάμβανε κυρίως μετοχές της Λαϊκής Τράπεζας και άλλων εταιρειών συμφερόντων της Marfin Investment Group Ανώνυμος Εταιρεία Συμμετοχών (στην οποία υπαγόταν και η Λαϊκή Τράπεζα). Οι μετοχές της Λαϊκής Τράπεζας, προστέθηκαν ως υποκείμενο χρηματοοικονομικό μέσο στο δομημένο προϊόν με ISIN XS0345364227, το 2011.

- Η Commerzbank AG εξάσκησε τα δικαιώματα ψήφου σε σχέση με τις υποκείμενες μετοχές, σε όλες τις περιπτώσεις κατόπιν αιτήματος και σύμφωνα με τις οδηγίες του Index Sponsor. Τα πρόσωπα που ορίζονταν ως πληρεξούσιοι είχαν άμεση σχέση με τις εταιρείες στις οποίες αφορούσε η εκάστοτε γενική συνέλευση μετόχων.

Με βάση τα αποτελέσματα της έρευνας και αφού λήφθηκαν υπόψη οι παραστάσεις της Λαϊκής Τράπεζας και της Commerzbank AG, η ΕΚΚ κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η Λαϊκή Τράπεζα, σε συνεργασία με τη Commerzbank AG, χρησιμοποίησαν το δομημένο προϊόν με ISIN XS0345364227 ως όχημα, προκειμένου η Commerzbank AG να ενεργήσει ως παρένθετο πρόσωπο της Λαϊκής Τράπεζας και από κοινού να χειραγωγήσουν την αγορά, σε σχέση με τη μετοχή της Λαϊκής Τράπεζας, κατά τις ημερομηνίες: 4, 5, 6, 14, 15, 18, 19, 20, 21, 26 και 27 Απριλίου 2011 και 16 και 30 Μαΐου 2011.

Συγκεκριμένα, η διαδικασία η οποία φαίνεται να ακολουθούσαν οι δύο πλευρές, ήταν η εξής:

- Η Λαϊκή Τράπεζα, μέσω συγκεκριμένου προσώπου, έδινε εντολές για αγορά μετοχών της στη Commerzbank AG (London Branch). Οι εντολές αυτές δίδονταν συνήθως μέσω Bloomberg chat.
- Οι εντολές αφορούσαν αγορά μετοχών σε συγκεκριμένη τιμή και σε κάποιες περιπτώσεις με συγκεκριμένο τρόπο.
- Η Commerzbank AG¹, διαβίβαζε τις εντολές προς εκτέλεση στη θυγατρική εταιρεία της Λαϊκής Τράπεζας, Investment Bank of Greece S.A. («IBG»), ως οι οδηγίες που είχε λάβει από τη Λαϊκή Τράπεζα.
- Η αγορά των μετοχών γινόταν συνήθως σε συγκεκριμένα χρονικά σημεία και με συγκεκριμένο τρόπο, ούτως ώστε να διασφαλίζεται ότι η τιμή της μετοχής της Λαϊκής Τράπεζας θα παρέμενε στο τεχνητό επίπεδο που φαίνεται να έθεταν κατά περίπτωση ως στόχο. Σε κάθε περίπτωση, η ΕΚΚ θεωρεί ότι η καταχώρηση των εκάστοτε εντολών στο Χρηματιστήριο από μόνη της, ανεξαρτήτως εκτέλεσης ή όχι, ήταν πιθανόν να δώσει παραπλανητικές ενδείξεις στην αγορά καθότι δεν αποτελούσαν πραγματική ζήτηση σε σχέση με τη μετοχή της Λαϊκής Τράπεζας, αλλά ζήτηση που δημιουργείτο συγκεκριμένα από τον ίδιο τον εκδότη της μετοχής μέσω παρένθετου προσώπου.

¹ Φαίνεται η Commerzbank AG να διαβίβαζε τις εντολές μέσω των κεντρικών της γραφείων στη Γερμανία.

- Η IBG καταχωρούσε τις εντολές στο Χρηματιστήριο Αθηνών («ΧΑ») και όταν η συναλλαγή πραγματοποιείτο, η IBG ενημέρωνε σχετικά τη Commerzbank AG. Στη συνέχεια, η Commerzbank AG (London branch) ενημέρωνε με τη σειρά της τη Λαϊκή Τράπεζα. Σε κάποιες περιπτώσεις, η Λαϊκή Τράπεζα φαίνεται να γνώριζε λεπτομέρειες σε σχέση με την εκτέλεση των εντολών που καταχωρούσε η Commerzbank AG στο ΧΑ, πριν ενημερωθεί συναφώς από τη Commerzbank AG και να ενημέρωνε σχετικά τη Commerzbank AG (London branch).
- Οι συναλλαγές που φαίνεται ότι πραγματοποιούσε η Commerzbank AG ως παρένθετο πρόσωπο της Λαϊκής Τράπεζας, αντιστοιχούσαν σε αρκετές περιπτώσεις σε σημαντικό ποσοστό του συνολικού ημερήσιου όγκου συναλλαγών της μετοχής της Λαϊκής Τράπεζας στο ΧΑ.
- Σε μεταγενέστερο στάδιο, μετά τη λήξη της χρηματιστηριακής συνεδρίας, η Λαϊκή Τράπεζα έστειλε μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στη Commerzbank AG, με το οποίο ζητούσε την αναπροσαρμογή του δείκτη του δομημένου προϊόντος με ISIN XS0345364227. Η αναπροσαρμογή του δείκτη αντιστοιχούσε στις μετοχές που είχε ήδη αγοράσει η Commerzbank AG, συνεπεία των εντολών που είχε λάβει από τη Λαϊκή Τράπεζα μέσω Bloomberg chat.

Κυρώσεις

Η ΕΚΚ αποφάσισε να επιβάλει στη Commerzbank AG συνολικό πρόστιμο ύψους €650.000 για τις εν λόγω παραβάσεις, λαμβάνοντας υπόψη ως ελαφρυντικό παράγοντα το ότι έχουν παρέλθει πέραν των οκτώ ετών από τον ουσιώδη χρόνο.

Στην περίπτωση της Λαϊκής Τράπεζας, η ΕΚΚ αποφάσισε να μην επιβάλει διοικητικό πρόστιμο για τις εν λόγω παραβάσεις, λαμβάνοντας υπόψη ότι:

- Η Λαϊκή Τράπεζα βρίσκεται υπό καθεστώς εξυγίανσης βάσει του Νόμου 17(I)/2013 και/ή των σχετικών Διαταγμάτων της Κεντρικής Τράπεζας και έχει διοριστεί Ειδικός Διαχειριστής από το έτος 2013. Η κύρια δραστηριότητα της Λαϊκής Τράπεζας είναι η εκτέλεση των μέτρων εξυγίανσης τα οποία έχουν ληφθεί σύμφωνα με τις πρόνοιες του Νόμου 17(I)/2013 και/ή των σχετικών Διαταγμάτων της Κεντρικής Τράπεζας.
- Τυχόν επιβολή διοικητικού προστίμου στη Λαϊκή Τράπεζα, δεδομένων των συνθηκών, θα επιβαρύνει περαιτέρω τους καταθέτες, τους κατόχους αξιογράφων και τους μετόχους της.

Η ΕΚΚ θα ήθελε να εκφράσει τις ευχαριστίες της στην Εθνική Εποπτική Αρχή της Γερμανίας (Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht - BaFin), στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς της Ελλάδας και στην Εθνική Εποπτική Αρχή του Ηνωμένου Βασιλείου (Financial Conduct Authority – FCA) για τη σημαντική βοήθεια που της παρείχαν κατά τη διάρκεια της έρευνας.

Πρόσθετες πληροφορίες

Η ΕΚΚ δεν εξέτασε τη σχετικότητα των κατωτέρω, καθότι η ύπαρξη ή μη κινήτρου δεν αποτελεί συστατικό στοιχείο σε σχέση με την ύπαρξη ή μη χειραγώγησης της αγοράς. Ωστόσο, για σκοπούς πληρέστερης ενημέρωσης σημειώνεται ότι:

Η Λαϊκή Τράπεζα ανακοίνωσε την έκδοση Μετατρέψιμων Αξιόγραφων Ενισχυμένου Κεφαλαίου (ΜΑΕΚ), ύψους μέχρι €294 εκατ. στις 14 Απριλίου 2011 και εξέδωσε το σχετικό Ενημερωτικό Δελτίο στις 19 Μαΐου 2011.

Σύμφωνα με το Ενημερωτικό Δελτίο, ημερομηνίας 19 Μαΐου 2011, η τιμή υποχρεωτικής μετατροπής είχε ως εξής:

«Τιμή Υποχρεωτικής Μετατροπής: Η Τιμή Υποχρεωτικής Μετατροπής θα υπολογίζεται σε ποσοστό 90% επί της μεσοσταθμικής τιμής της μετοχής της Τράπεζας περιόδου 20 Εργάσιμων Ημερών που θα προηγηθούν της ειδοποίησης Γεγονότος Έκτακτης Ανάγκης Κεφαλαίου ή Γεγονότος Βιωσιμότητας, με ελάχιστη τιμή την ονομαστική αξία ανά συνήθη μετοχή (σήμερα €0,85). Η αναλογία μετατροπής θα προκύπτει με διαίρεση της ονομαστικής αξίας των ΜΑΕΚ με την ισχύουσα Τιμή Υποχρεωτικής μετατροπής.».

Για περισσότερες πληροφορίες η απόφαση της ΕΚΚ είναι αναρτημένη στην ιστοσελίδα της ΕΚΚ.

ΤΕΛΟΣ.

**** Η ΕΚΚ διευκρινίζει ότι το περιεχόμενο του δελτίου Τύπου έχει ενημερωτικό χαρακτήρα και σε καμία περίπτωση δεν υποκαθιστά καθ' οιονδήποτε τρόπο την απόφαση του Συμβουλίου της ΕΚΚ.***